

Rosnyai Dávid naptári feljegyzései.

Misztótfalusi Kis Miklós „Maga személyének, életének és különös cselekedeteinek mentségé“-ben¹ egyebek közt érdekes képét hagyta írva a magyar könyvkereskedelem egykorú állapotának is. Míg a nagyobb, drágább műveknek alig volt keletjük s épp ezért csak csekély számú példányt lehetett belőlük nyomtatni, addig a több ezer példányban nyomtatott kalendáriumokat s „egyéb hijjába való historiákat“ mind egy szálíg elkapkodták a vásárokon a könyvárus sátrából.²

De mégis ezek a sok példányban forgalomba került, nagyon kapós apróságok mintha inkább ki lettek volna téve az elpusztulásnak a vastkosabb, becsesebb könyveknél. Sok históriás éneknek és szép históriának csupán egyetlen példányát kímélte meg az idő, némelyiknek meg éppen csak a címéről tudunk. A nagyon kelendő kalendáriumok közül még a legnépszerűbb *lőcsei*nek és *kolozsvári*nak is kevesebb évfolyama maradt fenn, mint a hány elpusztult, a fenmaradtaknak pedig jobbadán csak unikum-példányáról tudott számot adni Szabó Károly.³ A szakadozott sort itt-ott ki fogják tölteni a R. M. K. Pótkötetének adalékai, hanem ez csak nem változtat azon az állításunkon, hogy valamint egyéb apró nyomtatványoknak, épp úgy a kalendáriumoknak is kevesebb kíméletben volt részük, mint a vastkos, derék könyveknek.

De hát a dolog természete szerint ezek az apró kalendáriumok nem is számítottak hosszú maradandóságra. Tartalmuk szinte évről-évre azonos lévén, a gazda, amint az esztendő lepergett, új kalendáriumot vásárolt és sutba dobta a régit, vagy ha némely emlékezetes feljegyzésekért meg is kímélte a maga életében, nagy ritkán őrizték tovább

¹ Kolozsvár, 1698.

² V. ö. id. m. 46—52. l., Gyalui Farkas kiadásában (Kolozsvár, 1902.) 35—41. l. és Dézsi Lajos: Magyar író és könyvnyomtató a XVII. században (Budapest, 1899.) 150—151. l.

³ Kanyaró Ferencz számítása szerint (Néhány szó régi naptárainkról, a *Magyar Könyvszemle* 1897. évf. 180—183. l.) 80 év alatt (1631—1711.) csak 36 évről tudunk kolozsvári kalendáriumot a Szabó Károly legbehatóbb nyomozása után is felmutatni.

fiak és unokák. Pedig, hogy oly kevés példány maradt fenn belőlük, fájlnunk kell nemcsak a bibliografia, hanem a történelmi, a család-történeti és irodalomtörténeti kutatás szempontjából is. Mert hiszen eleink legtöbbször a kalendárium jegyzetleveleire rótták fel életük nevezetesebb eseményeit: házasságot, gyermekáldást, halálesetet, költözködést s a szerencse kerekének különféle fordulását, olykor még a köztörténet érdekesebb mozzanatait is. Ha feles számmal maradnak valánknak régi kalendáriumok, több család- és köztörténelmi adalékkal volnánk gazdagabbak. És bizonyára nem egy régi írónk élete folyásáról volna biztosabb tudomásunk, ha az idő többjünknek naptárait kiméli vala meg. Hiszen a tollforgató ember emlékezésre hajló, az események iránt érdeklődő természeténél fogva még inkább igyekezett betölteni a naptáraknak feljegyzésekre szánt tiszta lapjait. Így azonban alig egy-két régi magyar író akad, akinek naptári feljegyzései szállottak reánk, mint pl. Bogáti Fazakas Miklós⁴ és Cserei Mihály.⁵ Ilyen leletre elvétve ha bukkan az irodalomtörténetbuvár.

Annyival inkább lehet örvendenünk, hogy kegyeletes utódok megtartották Rosnyai Dávidnak és maradékainak majdnem másfél századnyi időközre (1668—1800) eső naptárait. Ez a sor sem teljes ugyan, helylyelközzel több évfolyam hiánya szakítja meg, úgyhogy mindössze 69 kalendáriumot számíthatunk. Megbecsülhetetlen kár, hogy a sornak épp az első, értékesebb, Rosnyai Dávidtól való fele mutat nagyobb hézagokat.

A marosvásárhelyi ref. kollégium könyvtárában bukkanfam rájuk, a hol még boldogult Koncz József könyvtáros elrendezésében nyolcz csomóba összekötve vannak elhelyezve, 10195—10202 könyvtári szám alatt. Amint a könyvtár gyarapodási jegyzékéből kiténik, csak 1883 október 29-én kerültek ide néhai Rosnyai János udvarfalvi birtokostól, a ki két ládája őrzéséért járó tartozásának törlesztésére adta e 69 drb. kalendáriumot 22 más XVI—XVIII. századi művel együtt. Ekként Szabó Károly, a ki e könyvtár hungaricumait szintén feldolgozta, még nem érte itt őket. Innen van, hogy az 1668—1711 közöttieket nem említi, mint a marosvásárhelyi ref. kollégium könyvtárában is meglevőket. A R. M. K. I. kötetéhez képest különben négy közülük feletlen példány (unikum) volna.⁶ Azóta azonban — a mint Dézsi Lajostól értesültem — máshonnan is került elő párjuk.

⁴ Pokoly József: Bogáti naptári följegyzései. — Kanyaró Ferencz: Fölvilágosító észrevételek Bogáthi családi érdekű följegyzéseihez; *Keresztény Magvető* 1902. 262—270. l.

⁵ Ferenczi Zoltán: Cserei Mihály följegyzései; *Tört. Tár* 1893. 146—160. és 232—249. l.

⁶ Lőcse, 1668.; Kolozsvár, 1687., 1688., 1708.

Alig egy-kettőtől megválva, szinte valamennyi az azidétt igen népszerű, kis, 16-rétű kolozsvári *O és Uj Kalendarium* évfolyama. Szenczi Kertész Ábrahám kezdte volt meg e naptár kiadását a Brewer-czég híres lőcsei kalendáriumainak mintájára s utódai: Veresegyházi Szentyel Mihály, Némethy Mihály, Veresegyházi István, Misztótfalusi Kis Miklós folytatták. Később is szinte hagyományyszerűen állandó s egyik legjövendőmezőbb évi kiadványa volt a reformátusok nyomtató műhelyének.⁷

E kis zsebbetehető naptárakban mindenik hónap két-két szemben levő lapra van beosztva s közbül feljegyzések számára egy-egy tiszta levél van fűzve.

A Rosnyai család fenmaradt naptárainak mindegyike tartalmaz több-kevesebb feljegyzést. Irodalomtörténeti érdekességük azonban csak Rosnyai Dávid és fia, Sámuel feljegyzéseinek van. Ezek megérdemlik, hogy egész terjedelmükben nyilvánosságra kerüljenek. A Rosnyai Dávid idősb fiától, Andrástól, nem különben az András fiától, Józseftől s az ezen ágon való leszármazottaktól eredő feljegyzéseknek, a melyek jobbra gazdasági dolgokról szólnak, csupán a család történetére nézve van némi becsük.

A Rosnyai Dávid életére eső évekből 17 drb. kalendárium való.⁸ Ezekből is négy: az 1671., 1685., 1688. és 1692. évbeli nem a Rosnyaié, hanem a Jenei Mihályé volt, a ki Rosnyai anyjával, Jenei Klárával volt egy testvér s unokaöccsét fogságában is meg-meglátogatta.⁹ Kolozsvárt lakott s a mint az 1671. s az 1685. évbeli naptárak feljegyzéseiből kiteszik,¹⁰ valamelyik iparos czéhnek volt tagja.¹¹ Azidétt tudvalevően a czéhek intézték a temetések is. Alkalmasint hagyatékával került Rosnyai birtokába e naptárak s így maradtak fenn együtt a többivel.

Ekként abból a félszázadból, mely az első fenmaradt kalendárium évétől Rosnyai halála évéig (1668—1718.) terjed, csak tizenhárom kalendárium szállott ránk olyan, amely a Rosnyai Dávid tulajdona volt s az ő feljegyzéseit tartalmazza. Jó sok elpusztulhatott, mert fel kell tennünk, hogy a többi esztendőre szóló, hiányzó kalendáriumok szintén megvoltak Rosnyainak s bizonynyal azokba is jegyezgetett szo-

⁷ Ld. bővebben Ferenczi Zoltán: A kolozsvári nyomdászat története (Kolozsvár, 1896.) 39. s köv. lapjain.

⁸ Lőcse, 1668.; Kolozsvár, 1671., 1680., 1681., 1684., 1685., 1687., 1688., 1692., 1702., 1708., 1709., 1710., 1711. (10195. sz. a.), 1712., 1715. és 1717. (10196. sz. a.)

⁹ Tört. Tár 1883: 161—162. l.

¹⁰ Feljegyzí, hogy kiket temettek el „pénzes halottakat.“

¹¹ Jenei Mihály kiléte után nyomoztam Kolozsvár sz. kir. város levéltárában, azonban csak Jenei Istvánra sikerült ráakadni a kolozsvári polgároknak *Album sive liber etc.* cz. összeírásában: 1678. die 16. Maii Egregius Stephanus Jenei Colosvar, natione Ungarus, religione orthodoxus, artificio smigmaticus.

kása szerint. Sőt hogy 1668 előtti esztendőkről való kalendáriumai is voltak, mutatja épp az 1668. évi kalendárium hátán levő sajátkezű jelzősora: *57 től fogva, 68 ig.* Úgyszintén az 1680-iki kalendárium első táblájára ezt írja: *80 től fogva 89 ig.*¹² Ő maga tehát kalendáriumait tizével-tizenkettejével csomókba kötötte össze s gondosan őrizte. Hányatásai közepett azonban, vagy tán inkább maradékai kezén jobb részük elszikadt. Némelyik naptárban meg hiányzik egyik-másik hónapnak a jegyzőlevele. Talán mert feljegyzések amúgy sem voltak rajtuk, később más czélra szakították ki őket.

A ránk maradt hézagos sorból az első kalendárium vele van törökországi útján, a két következő szomorú fogságának osztályos társa, a többi tíz öregedő esztendeinek beszédes tanúbizonysága.

Még így töredékes voltukban is rendkívül becsesek e naptári feljegyzések, mert a zömük Rosnyaink pályájának épp legkevésbé ismert, fogságát követő, második felébe világít be s jobbrészt éppen olyan adatokkal, a melyek felől újabban felfedeztem s mielőbb kiadásra kerülő leveleiből sem értesülünk. Mintegy kiegészítőleg csatlakoznak csonkán fennmaradt Naplóihoz (1660—1670., 1705.), Önéletrajzához (1663. és 1669—73.) és Diariumához (1663—74.)¹³ Alkalmasint ily naptári feljegyzések szolgálták alapul e töredékesen ránk maradt műveihez s talán az itt közölt jegyzeteket is értékesítette abban az Önéletírásban, a melynek csak emlékezete maradt fenn Benkő Józseftől.¹⁴

Hogy Rosnyai élete folyásáról és írói munkásságáról való eddigi ismereteinket mily mértékben öregbítik e feljegyzések, arról már volt alkalmam beszámolni.¹⁵ Ezúttal buvárkodásomnak csak adattári részét bocsátom közre. Az életrajzi megállapításokat — kiegészítve a Rosnyai újabban felfedezett leveleiből meríthető adatokkal — külön tanulmányban óhajtom közzétenni a levelekkel együtt.

¹² Ma már ennek a kötésnek utolsó darabja: az 1689-iki kalendárium sincs meg. Egyyel több jel arra nézve, hogy Rosnyai naptárainak csak kisebb része az, ami fennmaradt.

¹³ Rozsnyay Dávid Történeti Maradványai. (Pest, 1867.) 263., 315., 403. és 459. l.

¹⁴ Hon és Külföld 1842. évf. 29. l.

¹⁵ A Budapesti Philológiai Társaságnak 1911 április havi ülésén.

1668.

*Aprilis*¹⁶ 9. Vöttem az fako czikot Drinapolyban.¹⁷

12. Dél után 3 ora tajban olly föld indulás lön Constancinapolyban hogy az ajtokis és kilinczekis 3 izben is igen megh zörgének. Czudalando és diczirendő az Isten hatalma.

Szeptember 12. Erkezék Paladi Gorgj nevő posta az szerszám megh alkuvásának hírével Radnotrul.

Boczáttam visza Paladit 20 Praesentis.¹⁸

23. Vöttem az kis szürke czikot Constancinapolyban.

Október 5. Vöttem az Barna lovat Constancinapolyban.

31. Érkezék fő követ Nagy Tamás Uram Eő kglmétül Csauz hozám Drinapolyból.¹⁹

1680.

Januárius. Ur Isten áld megh Uy örömmel az Uy esztendőben, a kik téged megh bántottak az O esztendőben.

Hallatik Bethlen Farkas Urnak halála.

Márczius 15. Egy néhány esztendőtől fogva nem folyt az orrom vére hanem ma estve.

16. Hallom a Sogor Aszony halálát Kupas Pétertől.

Május 8-dikra virradolagh almomban, egy rongyos suplicationra azt irta vala Eő Nga hogy, Az Ur Isten megh szabadit Advent előtt, de miczoda napra irta vala a nem jut eszemben noha azis megh vala. A Datumja penigh Görgén vala.

Később ezt jegyzi alája: 1682 die 8 bris, ugjan Advent előtt szabadita megh az én jó Istenem. Szamos Uj varatt.

Ki jövéen Portarul az Ur Székelly László Uram ő kglme, 17. fogott udvarhoz Fejervarrá érkezni.

Junius. Pünkösöd napjára²⁰ virradolagh ilyen almot láttam. Mintha a

¹⁶ A feljegyzéseket betű szerinti másolatban közlöm. Rosnyainál különösen fontosnak tartottam az eredeti helyesírás megtartását mind e jegyzeteknek, mind pedig leveleinek sajtó alá rendezésében. Ugyanis helyesírása több-kevesebb változást mutat, az évek során bizonyos fejlődésen ment keresztül. Már csak mint magyar író is figyelmet érdemel e tekintetben. De ezenkívül egyik-másik évjelzés nélkül maradt kézirata korának meghatározásában nyomra vezethet a helyesírási sajátságok megfigyelése, sőt ez némileg főműve, a Horologium Turcicum korának biztosabb megállapításában is jó szolgálatot tehet.

¹⁷ A márcziusi jegyzetlevél b lapjára van beírva.

¹⁸ Rosnyainak Konstantinápolyban, 1668 szeptember 19-én kelt, Teleki Mihályhoz intézett levelét ld. Gergely Sámuel: Teleki Mihály levelezése IV. 268. sz. a.

¹⁹ Az április, május és július havi levelek hiányoznak, a többi üres.

²⁰ Június 9-ike.

Fejérvári Templomban volnék, a Templom sokkal nagjоб volna annál mint van, igen sok oszlopok volnának benne, mindenik mellett mesterséges czifrázattal Márvány kőből álló egy-egy praedikallo szék, sok Aszonyók jőnek vala ki leányokkal elegy a Templomból de nagjоб része feketében vala, a Fejedelem s Fejedelem Aszony fen a rostélyban valának. En penigh egy ingben és lábravalóban s egy mente a nyakamban vetve ülök vala egyik kő oszlop mellett és ki menven a Templomból a mint megyek vala egyik czizmámat el ejtem, s hát Topheus Uram ugy hiva hogy mennyek hamar s üllyek az ő kglme szekereben s hát ő kglmének is be kötve a lába fel ülék a szekérben, s hát ugy siettetnek hogy mennyek hamar mert fel ment a Török követ s a Fejedelem igen kerestet, s hát a mint megyek látom hogy megjen a követ de mint ha a Hav: Vajdatul jött volna s hát mint ha egy néhányan volnának, az elsőnek kalap a fejében, fekete hosszú ujjas és galléros palást forma suba rajta, a galléra veres barsonnyal borított, egy Török levél a kezében, mentében ugy olvassa az uton, más kettő annak utánna ajándékot visznek a kezekben, de annak is mindeniknek egy egy Török levél a kebeleekben, legh utol is kettő megjen vala kik is egy egy igen rut el kopott s megh fejéredett nuszt bélléseket visznek vala ajándékban a Fejedelem Aszszonynak ő Ngának. Fel menvén a Török követ azt mondgya a Fejedelemnek hogy kérjen veniat neki a Fejedelem Aszontul had mehessen el, mert ő tovab nem varakozik.

Isten adgja jora.

20. Ma esztendeje hogy el hattam a bor italt Görgényi rabságomban.

Augusztus 17. Velem egy Varban de különös hazban szomoru rabságot viselő Tek: Klobusoczki Páll és Szalay Páll Uraimékat Eő kglmeket megh szabadíta Isten Görgényből öt hat oraközt estve.

Szeptember 10. Kértem kölczön Udvarbíro Uramtul száz forintot Husvétigh, mellyért miczodás zalagot töttem le ő kglménél, az Ados levélben specificálva van, sine macula.

A naptár táblájának hátlapján: Ludit in humanis divina providentia rebus. Hoc fit in terris quod scriptum est in coelis.

1681.

Februárius 23. Kezdettem ki jární engedelemből a Tömlöcz házbol.

Márczius. Istené az Alomnak magyarázása, annak arra a mire akarja fordítása 25-dkire virradolagh illyen álmot láttam, hát mint ha Kolosvaratt a Göcz Pall háza táján volnék egy házban, és a nap nem egészben tisztában vala s kette szakatt vala, s hát halottat is visznek vala de nem arra a melyre szokták ki hordani, hanem hid kapu felé viszik vala. Azonban nekem ide Szamos Uy várta mint ha levelet hoztak volna Urunktol, kibentőb levelekis valának inclusive, és minek utánna el olvastam volna némely

részét, az asztalra tőm őket s a legh külső levél az asztalon magatul megh gyla s az írásigh le ége, s hát Klobusoczki Páll Uram velem van a házban s vagy ő kglme oltá el vagy magatol alvék megh. Egy megh holt Boér István Posta részegen jó az Ajton kívül s mongya hogy a Németek mind az ajto elejiben jönnek de ne fellyek semmit, s Hát mint ha Radnoton volnánk s Székelly László Uram ugy koczodik másokkal s engem magával el hiva házához, Gyulai Tamás Uram is ott jár veresben és mint ha a Megyesi Torony éppen Radnotra láczanék de csak feligh a felső része. a tetején valo gomb penigh ujjolagh aranyoztatott igen szép vala s igen szépen ragyogh s tündöklík vala. Isten ingyen kegyelméből hozzon jot ki belőlle.

Junius 16. Vitetének a Béli Urfiak el Szamos Uyvarrol a Fejérvári Gyűlésre, kiket Feő Porkolab Kereszturi Istvan kisire el.

Augusztus 5. Érkezének Eő Ngok Isten hírével Szamos Uyvarrá.

21. Isten segítségéből indula megh a mi kglmes Urunk Eő Nga Szamos Ujvarrol, Isten a maga diczösségére tancza hadakozni Eő Ngat. Fényes délben lőn az indulás, Isten fényes délbenis hozza megh Eő Ngat.

27. Végeztem Istenem segítségéből el Marcus Aureliusnak olvasását 10 s 11 ora között Szamos Uyvari rabsagomban. Ha Istennek teczik végezhessem többször is engedgye.²¹

Október 21. Isten Urunkat Eő Ngat Magyar Országból békével megh hozván érkezék Szamos Uyvárrá.

28. El méne Eő Nga Szamos Uyvarrol Fejérvár felé, s én ott maradék mint szomorú rab. Istené a Diczéret mindenekben.

A címnap előtti tiszta lapon: Jo kalendarioma van annak, kinek az idő Hajoja, szerencse kormányja, Isten a Révészse.

A naptár táblájának háttalján felül: Azt parancsolja az Isten hogy megh öletessék a kiben jövendőmondásnak lelke van, hát a Calendaristák honnét veszik fundamentumát dolgoknak.

1684.

A januáriusi jegyzőlevelen: M: Vasarhelyt lako Hegedűs Gábor, a felesége neve Szilágyi Éva, enek kell a gratia level, es a mellett egy Commissio a Birora s Tanukra hogy ne háborgassák, megh követvén az Istent.

Április 22. Lött megh Vajda László Urammal való alkalmunk.

²¹ Nem egyéb ez, hanem a *Guevara* Antal spanyol püspök munkája: Marco Aurelio con el reloj de principes. Első kiadása Valladolid, 1529. Latin fordítása (*Horologium Principum*) *Wanckelius* Jánostól. Első kiadása: Torga, 1601. Harmadik: Lipcse, 1611. Negyedik: Lipcse, 1615. — Magyarra *Draskovics* János fordította le a mű II. könyvét. (A fejedelmek órájának második könyve. Grác, 1610.), az I. és a III. könyvet pedig *Prágay* András, a ki a *Draskovics* sikerült fordítását a magáéba kebelezve, a 3 könyvből álló teljes művet adta ki (Fejedelmeknek serkentő órája, azaz Marcus Aurelius császárnak életéről. Bártfa, 1628.) — E műnek Rosnyaira való hatását bővebben méltattam említett felolvasásomban.

1687.

A *januáriusi* jegyzőlevél *a* lapján: Anno 1685, 27 attam Aszalos Ferencznek Vásárhelyi házamnál kölcsön esztendő Virágh napigh, ugyhogy addigh valo várásomért a kereszturi határon a Nagy György földét egyszer megh szánca, a pénzt penigh az ő megh irt napján egészszen be adgya. Herepei Nagy Ferencz nemes ember előtt attam.

Ugyanazon levél *b* lapján: Anno 1685 5 July, Megyesfalvi Pasko Mihalytol a mely darab rétet a magamé mellett vöttem száz hetven penzen, azt mostis nekem kellett volna megh kaszáltatnom, mert haromszori kaszálásra alkuttunk Bartos György és Bacsoni Istvan előtt, Pasko János kezes mind a rétért mind a pénzért, ha most én kaszáltam volna megh, nem lött volna ados a pénzel, ezt megh kell tudni.

Julius 22. Mentek a Nemes házra.

Augusztus 14. praesentis fizettem Istok öcsémért az Ur szolgálójának Boldisár Uramnak fl: 1.

15. Küldöttem ugyan az Ur szolgáljától ugyan akkor Radnotrol neki fl: 2.

Szeptember 11. Dies divortio occidens, 1687.

Október 20. Mentem bé Urunk Eö Nga után Szebenben, már ő Nga ben lévén.

27. Contradicaltam Szebenben Fejérvári káptalan Diosi Gáspár Uram ő kglme előtt, mely contradictiot írásban attam bé ő kglmének hogy be tegye a káptalanban.

29. Ki jövőnk Urunkal ő Ngaval Szebenből halhatatlan gyalázatunkra, s . . .²²

November 4. Esék le a ho. Fogarasban létünkben.

1702.

Az *április* havi jegyzőlevél *b* lapján:

A numerusok szerént, ma ugmint 19, négy egész esztendeje, hogy a lelkem, szerelmes édes kis Ráchelem, lelkét az ő jo Istenének megh adá; Noha akkor a 19-dik nap, Szombaton esett vala, in Anno 1698. Nyugodgyál lelkem Ráchelem, s az Isten minketis, készicsen melléd. Amen.

27. 8bris, Ohábai Komán Nyámsz tudósítása arról az 30 köből Tiszta buzárol, mellyet több egyetmással edgyütt, a praedalaskor akkori Birám Rádul Kodia el lopott volt a füst alatt. Erről Szilágyi Uraméki ott léteken az esketéskor, értvén, irtak volt egy kis signaturát. Annak idejében esketni kell.

²² Folytatása, mely még vagy két sor lehetett, a jegyzőlevél alján levágva.

1708.

Julius 27 praesentis méne ki Szebenből az Uy General Frik Bán
 ő Excellentiája.

November 15. Hajnali négy Ora után fertállyal, Leopoldus napjára
 virradolagn mulék ki ez árnyék világból, Mélt: Ur Gubernator, Losonczy
 Bánfi Györgj Uram Eő Nga. Dicsösséggh Istennek, mindenben.

Deczember 2da, praesentis, Advent napján, vől édes Sárám kedves
 Léányom, utolszor Ur Vacsoráját Szebenben, a Mélt: Ur Aszszony Bethlen
 Miklosné Asz: ő Nga szállásán igen erőtelen állapotodban, Bonjhai Urtol
 ő kglmétől, melly erőtelenséged sullyosodván, karácsonban nem élhetél a
 szent alkalmatossággal, mert azt mondád: nem készülhettem réá, beteg-
 ségem miá. Isten nyugosson meg lelkem Léániom.

*Ebben a naptárban már Rosnyai Sámuelttől eredő bejegyzések
 is vannak:*

Februárius 7. Az Isten ez országnak egyik gyámolát vettekí Légyen
 mindenekben mindenekben (így!) az Urnak akaratyá Áldassék az Urnak
 neve mindenekben Amen.

Az augusztusi jegyzőlevelen:

Anno 1708 ban. 9 Augustus Románus Napján Az mi könyörülő
 jo Istenünk ez halando mulando világból kivövé az én kedves András nevű
 szolgálmat Légyünk olyan békeséges türok szenvedök mint job. Légyen-
 ugy amint Isten akarja áldassék az Urnak szent neve Amen.

Anno 1708 ban 6 Augustusban kezdettem Noment tanulni Uram
 Isten szegily (így!) tudományomban ate dicsőségedre Anyaszent egy házod-
 nak épületire. Uram Isten halgas engem ebben és mindeneket Amen.

1709.

Januárius 17 January halotat a mirigy ez Országban Legelőször
 Segesvárat. 9 és 10 Ora között. 21 praesentis szollitá Isten magához a
 Lelkem kedves édes szerelmes Sárámát, Gyomrának s oldalának sok kin-
 lodási után, 18 esztendő s korában. Istené légyen a Dicsösséggh minden
 ben. Ámen.

23. Teteték koporsóban a Lelkem Sárám.

Februárius 27. Szegeztük bé az édes Sáríkom koporsoját Szebenben,
 mivel ez nap vala őt hete, hogy a koporsóban töttük vala a lelkemnek
 Testét. Nyugosd megh Istenem.

Márczius 11 éjjel tizenkét orakor hala megh a szegény Director
 Gálfalvi Gergelly Deák Uram.

14 el temettetem szegényt Szebenben a Clastrombeli Templomnak
 udvarára.

Május 13 praesentis Temetők el a lelkem édes kedves Sáríkomat

Fogarasban a Templom Cinteremjében Dél felől, pusztá lévén a Város, a miá, a Tarpai Uram Házánál kelle praedikálni DEcsei Uramnak ő kglnek. Ugyan akkor edgjszersmind temetők a kis Eőcsét őt heti Ráchelűnket is melléje Padmolyban. A könyörülő Isten mindeniket nyugossa megh Lelkekben, Testekben, minketis készicsen ő szent Felsége szent lelke által hozzájok a Jesus Christus érdeméért ingyen kegyelemből. Amen,

Junius 11 praentis méne ki Szebenből Tisz: Becs: Bonyhai György Uram ő kglme, Szrbenben a Mélt: Házban Groff Bethlen Miklos Uram Eő Nga szomorú Házában, két esztendő alatt Tanítván, Küküllő Vári Papságra méne ki; Isten segéllye ő kglmét épithessen a lelkiekben s a Testiekben is, és mi reánkis, kik Pap nélkül maradánk, azon jó Isten kglmessen viseljen gondot. Amen.

November 24 praentis kisirók ki a Gubernator Uram testét Szebenből a Disznodi kapun. Praedikála Zilahi Uram; Orála Kapusi Uram; Bucsuztato verseket éneklének ketten az Őcsém Dávid Ferkő más edgy gyermekkel. 11 Lo lévén fel öltöztetve szépen, a kilencze színessen, a kettei feketén. Két Urfiak vivén a Czimert Haller Janos és Bethlen Adám. Az Arany Lánczot penigh azon valo Medállal edgy kis fekete Bársony Vánkoskán vivé az Urfi Bethlen Joseph Ur. Mind ezekben penigh igazgato Fő Gazda Mélt: Ur Groff Teleki László Uram vala. Itt a Test emelésére engemetis e Fő Gazda oda intézett vala, de erőtelen őregségemet látván nem erőltete.

Deczember. Ma Advent napján mulék esztendeje, hogy Lelkem édes Sárám utolszor vől Ur Vacsoráját, ha nehéz betegséggel is, még ez egyszer lábodon menvén annak vételére, a Mélt: Aszony Betlen Miklosné Aszonjom ő Nga Szebenben Mészáros Uczai szállására honnan alig jöhetél szállásunkra s mindgijárt le vetkezél. Mellj vala 1708-ban esett Advent napján. Istené a dicsőség mindenekben. Nyugosson lelkem az Isten, Lelketekben és Testetekbenis, s minketis készicsen Isten Szent Lelkével mellétek. Amen.

Rosnyai Sámuel bejegyzései:

Januárius 30. Isten kegyelmeségéből kezdetem verbumot tanulni. Uram nevely Tudományomban. Amen.

Alatta Rosnyai Dávid írásában: Nevellyen és segéllyen ő Szent Felsége ha ugy teczik ő Szent Felségének.

Februárius 20. Holt megh Bethlen Mihály Uramnak egy Leánya és egy Fiacskája. Uram örvendeztesd a megh szomorotakat.

17 Isten kegyelmességéből kezdetem tanulni a nagy kátét. Uram nevely tudományomban.

1710.

Januárius 20. praentis ma hetfőn esztendeje, reggel 9 és 10 ora között, hogy Isten az édes kedves Sarikomat magához vevé. Eő szent

Felsegége legyen a Dicsiret és Dicsősség mindenekben. Nyugosd meg könyörülő Jo Istenünk s minketis készics melléjek szüntelen melléjek. Ámen.

22 praesentis esztendeje tevők Isten segítségéből koporsóban, Szebenben, az édes Lelkem Sarikomat. Nyugossa megh a könyörülő jo Isten. Ámen.

*Februáriu*s 13 s 14 között éjjel megh hala Erdélyi Generalis Com-mendans Kriebaum.

Május. Ma esztendeje 12 dik hétfő napon temetők Isten segítségéből el a Lelkem édes Sarikomat Fogarasban, noha akkor 13 dik esett vala temetésének hetfői napja. Az Irgalmas Isten nyugossa megh mind lelkében s mind testében. Szent Fiáért. Amen.

15 reggel 5 óraker hala megh Tarpaj Moses Uram Szebenben.

Augusztus 15 praesentis jöttünk a Görögh György Uram Házába, két holnap szegődséggel.

Az Ohábai két Oláhnak Nyágo Sarája a neve egyiknek ez él, má-siknak Algye Sarája, ez megh holt.

Ezeokról kell valami írást keresni.

Bukur Bulete, e megh holt, két Fiai marattak, a nagyobbik Juon Bulete, a kisebbik Komán Bulete.

bujdosoknak kell irni, a Hazhelyek pusztá régen.

Jancsi mellett Rusoron vagyon a vén Leán csak, Fiu ehez nincsen, Komsa Hircsonak hitták a kié volt. E mellett vagyon ismét más pusztá hely Juon Biláé volt, ehez sincsen Fiu maradék, hanem csak valami távol valo praetendensek gazollyák, e csak fél sessio.

November 30 praesentis : Ma két esztendeje Lelkem Leányom, Tiszta életü édes jámbor Sárikom, hogy Testednek fájdalmi közöttis utolszor Communalál Szebenben. Melt: Groff Betlen Miklósné Aszon ó Nga szál-lásán. Nyugosson megh a könyörülő Isten Sz: Fiáért. Amen.

1711.

*Januáriu*s 19. Ma Hetfőn adá megh a Lelkem édes Sárikom alázatos Lelkét a könyörülő szent Istennek. Nyugossa megh ő szent Felsege mind Lelkében s mind Testében, készicsen minketis Szent Lelkének kegyes munkájával hozzája és hozzájok. Amen

Április 18. praesentis most reggel tizenhárom esztendeje, hogy a Lelkem édes kis Ráchelem. alázatos lelkét Istennek megh adá. Legyen Istené a Dicsiret és Dicsősség mindenekben. Nyugossa megh a könyör-ülő Isten mind Lelkében s mind Testében Szent Fiáért a Jesusért; és minket szüntelen készicsen ő Szent Felsege hozzájok a véghetetlen örömré, minyájokkal hadd dicsirhessük Istenünket lélekben és igasságban, mind örökké. Ámen.

Ezután való hétfőn temetők el lelkem Ráchelemet. Isten nyugosd megh. Ámen.

27 praesentis 48 esztendeje mulék,

28 praesentis 49-ik esztendeje, hogy az országot szolgálom.

Török Deák, Rosnaj Dávid mp.

Május 11. Ma hétfőn két esztendeje praesentis Maji, hogy az édes lelkem Sáríkomat Fogarasban a Cinteremben eltemetők, de akkor 13-dik vala ez a hétfői nap. Könyörülő Istenünk nyugosd megh lelkében s testében s minketis szüntelen készics melléjük, hadd szolgállyuk Felségedet lélekben s igasságban örökké. Amen.

A numerus szerént ma 13 praesentis két esztendeje, hogy el temetők a'lelkem Saríkomat Fogarasban a' Cinteremben, de akkor hétfőn esett vala a' 13-dik napja Majusnak. Istené a' dicsíret és dicsősség mindenekben. Nyugossa meg a' jo Isten mind lelkében s mind testében, s minketis szüntelen [készítsen]²³ szent lelke által melléjük. Amen. Isten legy Irgalmas.

November 1 et 2 da rekesztének el Fogarasban a Németek, (Isten tudgya kikkel valo suttogásból) a Várbeli Templomtól és harangozástól. Isten Felségedé a hatalom, a Dicsősség és Dicsíret mindenekben. Viselly gondot Dicsősségedre, magadért!

Lelkem édes jámbor Lányom Sáríkom sok fájdalmid között is ma 1 ma advent,²⁴ 3 esztendeje mulék, hogy utolszor Communicálál Szebenben a M: Aszon Betlen Mik: Aszon ő Nga szállásán. Vacsorálly a Christussal örökké, segélly Isten minketis. Amen.

1712.

Januárius. Ma hétfőn 18 praesentis három esztendeje, a lelkem Saríkom halálának Szebenben, de akkor ugj mint in Anno 1709 ben ez a heftő 21 dik napján esett vala Januariusnak Angalit nevő napon. A Dicsíret és Dicsősség Istené légyen örökké mindenekben, midenektől s mi töllünk is. Nyugosson megh a könyörülő Isten lelkem kedves gyermekim minyájakat Lelketekben és testetekben s minketis készicsen szent Lelke által szüntelen hozzátok szent Fiáért, a Jésus Christusért, tökéletes áldozatyaért, szent szerelméért. Amen.

Márczius 6, 7, 8, 9. Ki tiltának a Németek a Fogarasi Várbéli Templombéli Cultusunktól, minket Reformatusokat baráttjokat. Isten viselly gondot Tisztességedre.

20 praesentis Virágh Vasárnapján adá Isten e világra alázatos szolgacsáját kedves Samukámat, mellyért áldom az urat örökké, nevellye a jo Isten (ha ugy teczik ő szent Felségének), hogy éllyen a maga Dicsősségére.

²³ Tollban maradt.

²⁴ Advent első vasárnapja ebben az évben november 29-ére esett.

Ezt adá az bölcs jo Isten örömkre, de egy holnapra el vevé az édes leányát keserűségünkre szerelmes kedves Ráchelünket igen szep leányunkat, Isten nyugossa megh. Eő szent Felségéjé a Dicsősséggh mindenekben.²⁵

Április. A numerus és napoknak nevek szerént, ma 19 Aprilis Her-mogenes nevő, (ha szabad annak mondani) napon adád megh Istennek Lelkedet édes Szivem Ráchelem, de akkor ez a 19-dik Aprilis szombaton esett vala in Anno 1698, és el temettetél holtod után harmad nappal hétfőn. A könyörülő szent Isten nyugosson megh Lelkedben s Testedben amaz nagy Lelkű hí szolgálval kik között nyugoszol, a Fogarasi külső Temető kertben jó lelkű Nagj Ari Josef és Ölvesi Balás Uraimék közt, Minketis kezicsen a könyörülő jó Isten hozzátok szent lelke által kegyesen hoz-hátok s hozzád. Amen. Édes Rachelem s édes Sárikom Isten nyugosson megh Amen.

28 dik praesentis Aprilis, ötvenedik esztendejébe fordula Isten jo voltából, hogy Erdelly országát szolgálom, áldassék a szent és könyörülő jo Isten érette. Legyen továbbis a jo Isten szent akarattya. Amen.

Május. Ma hétfőn 9-dik Maj, ugj mint Pünkösöd előtt valo hétfőn temetők a lelkem édes Sárikom a Templom Cinteremből a Temető kertben az édes Nénnye szivem Rachelem mellé és a kis Rácheltis Nagy lelkű Tiszteletes és Becsületes Nagy Ari Jósef és Eölvesi Balás Uraimék közzé, azon napnak dellesti oráin s két és három ora tájban. Az előtt is ezen a hétfőn temettük vala a Cinterembe, de csak pro tunc, mert félelmes lévén az idő, nem mertük vala a Temető kertben temetni, már legjen hálá a jo Istennek, mind hárman edgyütt feksüznek, amaz két nagy lelkű Udvari Nagy Pap és kegyes Cantornak Testek között; Az Isten Szent Fiáért nyugossa megh minyájokat mind lelkekben s mind Testekben, a jo Isten minketis szüntelen kezicsen szent lelke által hozzujuk. Istené légyen a Dicsiret és Dicsősséggh mindenekben. Amen. Mikor a Cinterembe temettük vala, az akkori hétfő. 13-dik esett vala.

Deczember 25 praesentis négy esztendeje mulék, az édes lelkem Sarikom, kinos betegségben lévén készületlensége miá nem meré felvenni az Ur Vacsoráját, noha oda hozta vala Bonyhai Uram ökgleme; de hálá Istennek, Adventben, ha betegenis el ballagott vála, annak fel vételére Szébenben, az Aszon ő Nga szállására.

31 praesentis deponalok estve Nap le mentekor Homagiumunkat Fogaras Varaban Uy kiralyunknak VI. Carolusnak ő Felségének.

Rosnyai Sámuel bejegyzései.

Deczember 9. Xbris A: 1712 éget el az Boér Joseph Uram háza Fogarasban. Item 9. ejusdem Anni lőn az Rozgani Uram lakadalma Luczán.

10. ejusdem Anni itt Fogarasban is lőn megh az Rozgani Uram házánál másod nap az Lakadalom.

²⁵ 1698 márczius 20-án született Rosnyai Sámuel.

22. 1712. végeztem el az Josue könyvét.
 25. 1712. kezdettem olvasni az Samuel első könyvét és huszonhetedik végeztem el.
 28. 1712. kezdettem Saul 2-ik könyvét olvasni.

1715.²⁶

Januárius. Tedd szerentséssé örvendetessé békességessé az eszten-dőt Ur Isten a' kik a' békességet szeretik szivből.

5. praesentis vettem ez új kalandáriomat.

6. vel 7, 2kk4r t + jb + n h + tt + m2g + lm + s3 5r + m + z b + j5 szsz + t. [Ekkor tájban hatta meg Almási uram az bajuszát.]

9. praeseatis kezdettem az Turcicum Horologiumnak írásához, kérvén az Istent segillyen boldogul kezdenem s végeznem az ő ditsősségére,

16. Érkezett Kováts Péter Uram estve Bétsből az Herczeg Aszszony edgyetmásival úgy mint 29 rakot szekérrel, és edgy Hintoval, azt az hírt hozván hogy ezen két nap az Herczeg Aszszonyis le érkezik. Az edgyetmást Ebesfalvára rakták bé az Boltokban mellyek között volt Bátyám Uramnakis egy ládája.

19 praesentis 2ng2dt2k m2g + z 2g2t b4r f4z2st. [engedtek meg az eget bor főzést.]

Temeték el az Egyház Fiunak Csizmadia Miklos Uramnak egy kis leánkáját, Textus. Apoc. 20. 12. Es látván nagjoknak kicsinyeknek lelketet, etc.

28 praesentis ment Inczédi Uram Kerzesorára az Urhoz hogy Darocz Uraiméknak Passust váltsanak Szebenből, eodem et 29. irtem kérő Leveleket 8tztat, vagy 9-tzet; eodem ment Tibodi István M.-Vásárhellyre hogy hivatalt adgyon Kis- Éri György Uramnak Fogarasy Mesterségre segilye Isten ő kglmét minyájunk örömére.

31. Fogtam az Turcicum Horologiumnak írásához Istenem ő szent Felsege segítségéből kérvén ő Felségét, adgyon nekem szegény szolgájának boldog elő menetelt benne az ő Felsege nevének Ditsősségére és hálá adással valo emlegetesire. + m2n. [Amen.]

Februárius 6. praesentis ment T. T. és B. [Tiszteletes, Tudós és Becsületes] Solymosy M: Uram az + szsz 4nyh4z K2rcz2s4r + r +. [aszszonyhoz Kerzesorára.]

7. praesentis érkezett M: Vásárhellyről Tiszteletes, Tudós és Be-tsülletes Kis- Éri György Uram Fogarasy mesterségre. Adgya Isten ő kglmeis szolgálhasson az Tanításban s oktatásban énnékem, enis mindenben ő kglmének

²⁶ Csupán Rosnyai Sámuel feljegyzéseivel találkozunk e kalendáriumban, a ki 17 éves ifjú volt ekkor. Elaggott apjának jobb keze, mellette van haláláig. Az 1715—18 közti években többnyire ő írja apja leveleit, folyamodásait, másolgtatja munkáit; a kalendáriumba is ő jegyzi fel helyette a nevezetesebb eseményeket.

15 praesentis dél után voltam az M. Groff Urhoz G. Székelly Ádám uramhoz ő Nga udvarlására Jásra, 16 praesentis estve érkeztem haza, Jásrol a M: Grofftol ő Ngatol.

17 praesentis temetők el az Almásj Uram gyermekeit, Tött tanitást T. Solymosy Uram ő kegyelme Job. 22. R. 1. 2. w.

24 praesentis eset valamiféle nyilalás és egyéb betegség Szilágyi Mihály Uramra.

28. mentünk visitálni Szilágyi Mihály Uramhoz kit többször életben nemis láttunk, azon estve el butszuzánk ő kglmétől melyre Deákul helyyesen replicála — azon éjjel megis hala, kívánom Isten ő Felsege nyugossa megh mind Testében mind lelkében.

Márczius 3 praesentis temetők el N. Szilágyi Mihály Uramat ő kglmét, Isten nyugossa megh. Semper honos nomenque tuum laudesque manebunt.

10. Hallatott hogy Postán hivatta fel Bétsben a Herczeg Aszszony Gidofalvi Uramat. eodem dél után tőn tanitást Tiszteletes, Tudós Kis Éri György Uram.

13. Mentem a' M: G. Székelly Ádám Uram ő Nga udvarlására Jásra, és két nap ott lévén; 15. Estvére haza jöttem.

30. vel 31. praesentis érkezett meg Daroczi Uram az Collectáva Fogarasban Magyar Orszagrol.

Április 1 Aprilis hozta Jákobus Uram a' Fiát ide Fogarasba tanulni

2. el ment, item mentek ki előszsör Seprőt tsinálni. eodem jött két Deák.

3. Ment fel Jákobus leg előszszer az oskolába.

Május 1. Majj Indultunk Isten hirével Szebenben.

látta Isten nem jó egyedül az embernek, Még a hitván Déákis hogy máskeppen helyet nem talál Pátronusokat, s Pátronákat választ.

26. praesentis jöttünk haza Szebenből

praesentis Indultunk vissza Szebenben.

Az *áprilisi* jegyzőlevél b lapján a következő könyvczim olvasható:

Orvasságok
Mindenféle nyavairól²⁷

Az

LOVAKNAK

Mellyeket

Legelőszszer szerzett Constancinapoly
ban az Török Tsászár Fő Lovász

Mestere Ismael.

Melly orvasságokat

Most ujjonnan le irt sokaknak hasznokra

Rosnyai Samuel

Fogarasban

Anno Millesimo Septingentesimo Decimo Quinto.
15 Mensis Decembris.

²⁷ Így ; nyavalyáiról helyett.

A juniusi jegyzőlevél a lapján van az alábbi három szakos verstördék. Rosnyai Sámuel kézírása s a mint a javításokból kitetszik, első fogalmazás:

Első Teremtésben az hatalmas Isten
Mindent böltsen rendelt volt el ő elsőben
Az embert rendelte társastól ékesen
Oktalantis megint társával egy rendben

Hellyetis lakásra azoknak rendelt volt
A mint lako helyet magában gondolt volt
Kiknek barlangokat, kiknek sűrű erdőt,
Némellynek bokrokat némellynek sík mezőt

De leg jobb gondgya volt Istennek embere,
Mind rész szerint ennek az ő személyére,
Mind eledelire mind lako helyire,
Mind Lelkire ennek mind pengig Testire,

A *juliusi* és *augusztusi* jegyzőlevelen olvasható a következő szintén javításokkal tarkított s ép ezért Rosnyai Sámuel szerzeményének tekinthető dialogus. Nem 1715-ben, hanem később írta be az üresen maradt levelekre írásából ítélve alkalmasint 1720 körül.

Jul. a)

Egy vén Leánynak panaszza és Siralma, mellyel panaszolkodik edgy valakinek ekképpen.

Kátyo szoll Totynak

Panaszzal kezdem el életem kezdetit,
Panaszzalis végzem el annak a végit
Panaszzal dudolom annak a közepit.
Panaszzal panaszlom annak minden részit.

Leány barátimbol kik sokan valának
Az Ifjak igen sokat el hordának
Engem ki inkább vártam ithon hagyának
Jaj majd adom magam kegyetlen halálnak.

S ha ugyan tudnám hogy el nem visznek engem
S nyomorult éltemet így kell el töltenem
Kolbász süítő nyársal magam által verném
Vagy egy tejes kádban magam belé ölném

Totty szoll Kátyonak

Jul. b) Szegény Kátyo néne nagy panaszkod vagon ||
Mind a két fülem már velle teli vagon
Nékemis szintén az a nyavalyám vagon
Kivánom nékedis Isten egyet adgyon.

Kátyo mond Totynak

Lelkém vén Toty Nénőm mi lehet az oka,
 Hogy semmi szerentse nem jöhet házunkba.
 Ihon felénk sem jó szegény Janko Bátya.
 Talán nemis szeret, bizony az az oka.

Toty szoll Kátyonak

Találkozám velle tegnap a' vásárban
 Fel tátám a' számat, s rá röhögék nagyon.
 Örülök nékie, mellyemhez kap ottan,
 Bizony talán szeret Kátyo nénő, vallyon?

Ottan mondék néki János Uram Lelkém,
 A' mit tölled kérdek meg ne tagadd töllem
 Kérlek az Istenért mond igazán nekem
 Mért oem házasodol meg edgyszer o szivem

Azért édes Tottyam mert eddig kerestem
 Olly Leányt hogy szája ugyan tsak nagy légyen,
 A két fülét érje vége a' szájának
 S bé falhassa fejét az én kis kutyámnak ||

Aug. a) Totty mond a Legénynek

Mondék ne járj tovább elég szám van nekem,
 Mindgyárt bé falhatnám előtted két ökle
 S mint bagolynak szintén olly nagy fejem, fülem,
 Elég szép vagyok hát végy el engem Lelkém.

Kis száju Léántis keresnék ha lelnék
 Hegyet, völgyet tengert mindent öszve járnék,
 Csak kis száju Léányt valahol kaphatnék
 S vékony ajakais volna, ugy ki lennék.

Totty mond a Legénynek

Tudok én edgy Léányt Lelkém jános Uram,
 Vékony az ajaka mint czérnaszál ollyan,
 Szájais kitsinke, és ollyan szép vagyon
 Hogy abbol ihatnál mindgyárt olly szája vann,

Mond végre Kátyo Totynak.

Aug. b) Bizony édes Tottyam nagy szájunk van nekünk ||
 Azt tudgya hogy ollyan mind szájunk, mindenünk
 Bizony el nem veszen s mi ithon vénülünk
 Jaj mit tselekedgyünk o hát szegény fejünk

Bizony nem tudom én itt üt meg a Gutta
 Bár ne tsinált volna Anyánk az Eb atta
 Ugy édes Tottyam de az apád nem hatta
 Anyádat nyugodni s abba vagy jo nappba.

A deczemberi jegyzőlevél b lapján van Rosnyai Sámuelnek e kis fohászzkodása, melyet apja halála után tíz nappal írt be kalendáriumába:

Minden mostani kérésem, En Istenem, Vagyon Szemeid előtt, Es minden fohászzkodásom, s- ohajtásom, Tölled el nem rejtetett, Segedelmeddel ne késsél, Sies jöjj el, En édes Idvességem. Anno 1718 14. Martii Fogaras. Samuel Rosnyaj.

A naptár első táblájának belső lapján:

A kik edgyszer az Christus vérevel meg mosottak az második halál nem uralkodik azokon

Samuel Rosnaj m. p.

Praeter virtutem nil immortale tenemus
Mens manet et virtus caetera mortis erant.

Magyarul.

Nints semmi allando tsak az elme java
S- vitézséggel talált jo hirnek folyamja
Egyebet mind el birt az halál hatalma
Halhatatlanságban tsak ez kettőt hadta.

Vettem ez Kalandariomat 5. Januarii Anni praesentis. Homo proponit Deus disponit.

Samuel Rosnaj m. p.

1717.

Április 28. Istenem kglmes segedelméből ma 54 esztendeje hogy Országgh szolgálja vagyok, Istenem segély vegezhessem idvessegesen. Amen. Gloria, laus et honor tibi sit Rex Christe Redemptor, Qui infantum laudem perficis ore tuam. Amen.

Rosnyai Dávidnak ez az utolsó naptári feljegyzése, egyetlen a naptárban; egyebütt mindenütt Rosnyai Sámuelnek többnyire kevésbé fontos gazdasági és úti jegyzetei meg tollpróbálgatásai töltik be a lapokat. Nehány közlésre érdemesebbet ideiktatunk:

Januárius 8. praesentis irtam Battyám, Uramnak Bétsbe Flinta, Pistoly, etc: felöl.

20. Holt meg az Mongarloné!

Februárius 1. Holt meg 4pd4g MIH+lyné [Ördög Mihályné].

28. praesentis Temeték el L: Nemes László Uramat. Két praedicatio, és edgy oratio volt, Szigeti Uram orált a' Templomban, Kis Eri Uram praedikállott, künn a' Temetőben Kriczbaj István Uram. Tex: Es. III. 2.

Martius 10 praesentis, a' mult órában, ugj mint vetsernye előtt circa fél órával, mulék ki boldogul ez világból, Tiszteletes Tudós és Betsületes

idevalo Fogarasi Praedicátor Gyalaj András Uram, minnyájunknak szomorúságára, kitis Isten szent Fiáért nyugossan meg.

Junius 5. b2p2tvvlvtvm leg elsőben az szvkvλ'mmvt [beretváltattam . . . szakállomat].

7. Isten tartotta meg életemet tsak hogj egj Rvzt [Rác] meg nem lmtt [lött].

19. Indultunk I. h. Fogarasbol Segesvárrá, és 20 érkezünk be.

26. praesentis Indultunk I. h. Fogarasbol Segesvárrá, 27. érkezünk bé, estve felé.

Julius 1. Segesváratt voltunk.

4. praesentis holt meg az Léánka Segesváratt himlőben Mirigyben.

Augusztus 22. Praesentis lötték meg az örömit az Török meg verésinek.

Október 17. praesentis szomoru és keserves nap: melyben mit t2tt2m f2l mvgvmban [tettem fel magamban] tsak Isten tudgja és fordittsa jora, eodem érkeztek meg a követek.

Deczember 16. Administrált az Commissárius hatvan M: Forintokat. idest fl. h. 60.

Tnlajdonittassék az Urnak háláadás ki ez 1717. esztendőt békével el engedte töltenünk; ő Flge ragasszon Napokat napjainkhoz, esztendőket esztendeinkhez tsendes békességben Amen.

Anno 1617. 31. *Decembris*, Fogaras. Samuel Rosnyaj.

(Budapest.)

Simonfi János.